

ТОГТООЛ

2026 оной феввалиин 16

№ 80

Улаан-Үдэ хото

**«Аяншалгын оршон хүгжөөлгэдэ
шэглүүлэгдэһэн ниитын үүсхэлнүүдые ба түсэлнүүдые
гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэдэ ба Буряад Уласта аяншалга хүгжөөлгэдэ
шэглүүлэгдэһэн ехэ хэмжээнэй үйлэ хэрэгэй хэмжээ ябуулгануудые
дэмжэлгэдэ ба дэбжүүлгэдэ мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнуудые
үгэлгын гуримуудые баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай
Засагай газарай 2024.06.04-эй № 322 тогтоолдо
хубилалтануудые оруулха тухай**

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной
шиидхэбэриие хүсэндөө байгаа хуулитай зохилдуулха зорилгоор Буряад
Уласай Засагай газар **т о г т о о н о**:

1. «Аяншалгын оршон хүгжөөлгэдэ шэглүүлэгдэһэн ниитын
үүсхэлнүүдые ба түсэлнүүдые гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэдэ ба Буряад
Уласта аяншалга хүгжөөлгэдэ шэглүүлэгдэһэн ехэ хэмжээнэй үйлэ хэрэгэй
хэмжээ ябуулгануудые дэмжэлгэдэ ба дэбжүүлгэдэ мүнгэн дэмжэлтын
түхэлэй грантнуудые үгэлгын гуримуудые баталха тухай» гэхэн Буряад
Уласай Засагай газарай 2024.06.04-эй № 322 тогтоолдо (Буряад Уласай
Засагай газарай 2024.11.18-ай № 665, 2025.03.25-ай № 178, 2025.04.09-эй
№ 212 тогтоолнуудай найруулгаар) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1.1. Удаадахи удхатай 2.1-дэхи пункт нэмэхэ:

«2.1. Мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнуудые абагшадые шэлэн
абалга хабсарагдаһан дүримүүдтэй тааралдуулан, «Сахим бюджет» гэхэн
ниитэ мүнгэн һангай хүтэлбэрийн гүрэнэй нэгэдэмэл мэдээсэлэй
байгуулалтада ябуулагдана гэжэ тогтоохо.».

1.2. 1-дэхи хабсаргалтада:

1.2.1. 1.1-дэхи пунктын 1-дэхи дотор пунктда «Буряад Уласай
дэбисхэр дээрэ бүридхэлдэ абтаһан ба ажал ябуулдаг» гэхэн үгэнүүдые
«Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулдаг ба Буряад Уласай дэбисхэр

дээрэ татабариин зургаануудта бүридхэлдэ абтаһан» гэжэ хэлгэхэ».

1.2.2. 1.2-дохи пунктда «Мүнгэн дэмжэлтэнүүдые абагшадые, тэрэ тоодо хуулийн эрхэтэ нюурнуудта, хубийн үйлэдбэринүүдтэ, мүн хубийн нюурнуудта – эд, ажал, туһа хангамжа үйлэдбэрилэгшэдтэ Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдһээ үгтэдэг мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнуудые шэлэн абалгын засагай газар баталха тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.10.25-ай № 1781 тогтоолоор» гэхэн үгэнүүдые хаһаха, «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын» гэжэ хэлгэхэ».

1.2.3. 1.3-дахи пунктда «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Буряад Уласай аяншалгын оршон хангалгын байгуулга хүгжөөлгэ» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Номерой жаса, оршон хангалгын байгуулга болон татаха шэнэ газарнуудые байгуулалга» (Буряад Улас)» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.2.4. 1.5-дахи пунктда:

1.2.4.1. Дотор пункт «б» удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«б) аяншалгын тоног түхээрэлгэ (унаа тээбэрийн хэрэгсэл ба тэрэнэй зүйлнүүд болодоггүй), тэрэ тоодо аяншалгын оршон хангалгын байгуулгын ба харуулгын объектнүүдые, аяншалгын мэдээсэлэй түбүүдые, хүлһөөр үгэлгын газарнуудые, хүүгэдэй ба тамирай холбоо нэгэдэлнүүдые ашаглалга ба түхээрэлгэ хангаха зорилгоор худалдан абалга. Нэгэ түсэл бээлүүлгэдэ грантын эгээл ехэ хэмжээн 3000000,00 түхэриг болоно. Грантын эгээл бага хэмжээн нэгэ абагшада 500000,00 түхэригһөө бага байха ёһогүй;».

1.2.4.2. «В» дотор пунктда «видеогидуудай» гэхэн үгын удаа «, тэрэ тоодо гар утаһанай хабсаргалтануудай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.2.4.3. «Г» дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«г) бэсын элүүрэй хизаарлагдамал арга боломжотой нюурнуудай хүрэжэ боломоор аяншалгын оршон байгуулалгада ба хүгжөөлгэдэ, инклюзивнэ аяншалга хүгжөөлгыг урмашуулгада шэглүүлэгдэһэн түсэлнүүдые бээлүүлгэ (тэрэ тоодо пандус, үргүүрнүүдые түхээрэлгэ, дадхаалгын ажал болон һаад түбэггүй оршон, нюдэнэй ба шэхэнэй талаар

бэеын элүүрэй хизаарлагдамал арга боломжотой нюурнуудай оршон байгуулха талаар бусад хэмжээ ябуулганууд). Нэгэ түсэл бээлүүлгэдэ грантын эгээл ехэ хэмжээн 5000000,00 түхэриг болоно. Грантын эгээл бага хэмжээн нэгэ абагшада 1500000,00 түхэригөө бага байха ёһогүй;"»

1.2.4.4. «Д» дотор пунктын нэгэдэхи абзацда «байгуулгын» гэхэн үгын удаа «али худалдан абалгын, тодхолгын» гэжэ нэмэхэ.

1.2.5. 1.11-дэхи пунктда:

1.2.5.1. 1.1-дэхи дотор пунктын арбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мұрысөөн болоогүй гэжэ тоололго болон грант абагшатай мұрысөөнэй дүнгүүдээр грант үгэхэ тухай хэлсээ баталалга.».

1.2.5.2. 1.11.2-дохи дотор пунктнуудта иимэ удхатай абзацуудые нэмэхэ:

«Хари гүрэнэй нүлөө доро байһан нюурнуудай ажал ябуулга хинаха тухай» гэхэн 2022.07.14-эй № 255-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор хари гүрэнэй тагнуулшад гэжэ тоологдоһон нюурнуудай мұрысөөнэй комиссийн ажал ябуулгада хабаадалга хоригдоно.

Яаманай түлөөлэгшэд, комиссийн гэшүүд, шэнжэн сэгнэгшэд (шэнжэн сэгнэлгын эмхинүүд) мұрысөөндэ хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй байгаа хаа, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэ ба (гү, али) сэгнэлгэдэ табигдахагүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэлгэхөө болуулагдаха.».

1.2.5.3. 1.11.4-дэхи дотор пунктын гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мұрысөөндэ хабаадагшын мэдүүлгэ мұрысөөндэ оруулха тухай гү, али мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын (оньһоной шалгалтын) дүнгүүдэй үндэхөөр мұрысөөндэ хабаадалгаһаа мэдүүлгэ буруушааха тухай шийдхэбэри абалга. Мұрысөөнэй комиссийн шийдхэбэри мұрысөөндэ хабаадагшадай мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын тогтоомжоор албан түхэлдэ оруулагдадаг, тэрэнь комиссийн түрүүлэгшын шангадхаһан мэргэжэлтэ сахим гар табилгаар, мүн «Сахим бюджет» байгуулгада мұрысөөнэй комиссийн бүхы гэшүүдээр гар табигдадаг болон гар табигдаһан үдэрэй удаадахи 1 ажалта үдэрһөө орой бэшэ ниитэ нэгэн порталда табигдадаг;».

1.2.5.4. Хорин дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Комиссийн түрүүлэгшын шангадхаһан мэргэжэлтэ сахим гар табигдан, мүн «Сахим бюджет» гэхэн байгуулгада мұрысөөнэй комиссийн бүхы гэшүүдэй гар табигдан мұрысөөнэй дүнгүүдые таталгын протоколоор мұрысөөнэй дүнгүүд хүсэндөө оруулагдана болон гар табигдаһан үдэрэй удаадахи 1 ажалта үдэрһөө хойшо бэшэ ниитэ нэгэн порталда табигдана.».

1.2.6. 2.1-дэхи пунктда:

1.2.6.1. 2-дохи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2) мұрысөө үнгэргэлгын болзорнууд, мэдүүлгэнүүдые ба дансануудые тушаан абалгын эхилһэн ба түгэсэһэн үдэр, тийхэдээ мэдүүлгэнүүдые тушаан абалгын түгэсэһэн үдэр мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой табигдаһан үдэрэй удаадахи 30-дахи календарна үдэрһөө урид байха ёһогүй;».

1.2.6.2. 4-дэхи дотор пунктда «грантын,» гэхэн үгэнүүдэй удаа «мүн тэрэнэй тодорхойлолтонуудай,» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.2.6.3. 13-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«13) гүйсэд заһалгада мэдүүлгэнүүдые бусааха арга боломжын үгы байлга;».

1.2.6.4. 15-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«15) сэгнэлтын шалгуурнуудые, сэгнэлтын шалгуурнуудай харуулалтануудые ба ниитэ сэгнэлтэдэ тэдэнэй шэгнүүрэй удха оруулһан мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын гурим, иимэ мэдээсэл гэршэлһэн мэдээнүүд, дансанууд ба баримта бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын болзорнууд, мүн мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгэдэ комиссиин хабаадалга тухай мэдээсэл;».

1.2.6.5. 16-дахи дотор пунктда «мұрысөөнэй дүнгүүдээр» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, тэрэ тоодо мұрысөөнэй илагшада (илагшадта) үгтэдэг грантын тон ехэ, тон бага хэмжээ оруулжа болохо» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;».

1.2.6.6. Удаадахи удхатай 21-дэхи, 22-дохи дотор пунктнуудые нэмэхэ:

«21) грант абагшадай бүлэгүүд ба сэгнэлтын шалгуурнууд, сэгнэлтын шалгуурнуудай харуулалтанууд;

22) мұрысөө болоогүй гэжэ тоолохо ушарнууд, мүн мұрысөөндэ ориганса хабаадагшатай хэлсээ баталха арга боломжо.».

1.2.7. 2.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2.2. Мэдүүлгэнүүд ба дансанууд мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо заагдаһан мэдүүлгэнүүдые ба дансануудые абажа эхилһэн үдэрһөө литын 25 үдэрэй туршада абтаха.».

1.3.7. 2.3-дахи пункттын нэгэдэхи абзацта «мұрысөөндэ хабаадагшадай» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Яамантай» гэхэн үгэ нэмэхэ.

1.3.8. 2.4-дэхи пункттын гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мұрысөө болюулха тухай соносхолые Яаман сахим түхэлөөр «Сахим бюджет» байгуулгын веб-интерфейсын зохихо дэлгэсэй түхэлнүүдые хүсэлдүүлжэ бэшэхэ аргаар бүридхэдэг, Яаманай хүтэлбэрилэгшын (тэрэнэй бүрин этигэмжэтэ нюурай) шангадхаһан

мэргэжэлтэ сахим гар табилгаар гэршэлэгдэхэ, гар табигдаһан үдэр ниитэ нэгэн порталда табигдаха болон мүрысөө болюулха шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй байха.».

1.2.10. 2.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2.7. Тус Дүримэй 2.4-дэхи пунктын ёһоор мүрысөө үнгэргэлгы болюулха болзорой дүүрэнэй удаа ба мүрысөөнэй илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман зохихо мүнгэн һангай жэлдэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдые болюулха гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор дабашагүй хүсэнэй эрхэ байдалай тохёолдохо ушарнуудта мүрысөө болюулха аргатай.».

1.2.11. 3.1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3.1. Мүрысөөндэ хабаадагшад мэдүүлгэ хаража үзэхэ ба хэлсээ баталха үдэртэ удаадахи эрилтэнүүдтэ зохихо ёһотой:

- мүрысөөндэ хабаадагшада татабариин ниитэ нэгэн тоосооной дансада Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдтэ татабаринуудые, албан түлбэринүүдые ба даадхалай хубита түлбэринүүдые түлэхэ талаар үри үгы байха гү, али Оросой Холбоото Уласай Татабариин кодексын 47-дохи статьягай 3-дахи пунктаар тодорхойлогдоһон хэмжээнһээ дээшэ бэшэ байха ёһотой;

- мүрысөөндэ хабаадагша Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулга бээлүүлхэ болон Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ татабариин зургаануудта бүридхэлдэ орохо ёһотой, тиихэ зуураа хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэд тэрэ тоодо ажаһуудаг газараараа Буряад Уласта бүридхэлдэ абтаһан болон Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулга бээлүүлхэ ёһотой;

- мүрысөөндэ хабаадагшын эдэй засагай ажал ябуулгын гол гү, али нэмэлтэ янза Эдэй засагай ажал ябуулгын янзануудай бүхэроссийн ангилагшын ОК 029-2014 (КДЕС Ред. 2) 55, 79, 86.90.4 томьёото тэмдэгтэ таарана;

- мүрысөөндэ хабаадагшада тэрэ тоодо бусад хуули ёһоной шийдхэбэринүүдэй ёһоор үгтэһэн мүнгэн дэмжэлтэнүүдые, бюджетэй хүрэнгэжүүлгэнүүдые уласай бюджеттэ бусааха талаар болзорһоо хэтэрһэн үри болон Буряад Уласай урда болзорһоо хэтэрһэн бусад үри үгы;

- мүрысөөндэ хабаадагша хари гүрэнэй хуулита нюур бэшэ, тэрэ тоодо бүридхэлдэ абтаһан газарынь Оросой Холбоото Уласта забһарай (офшорно) эзэмдэлгын ашада хэрэглэгдэдэг Оросой Холбоото Уласай Мүнгэн һангай яаманай баталһан гүрэнүүдэй ба дэбисхэрнүүдэй нэрэ тоолборидо оруулагдаһан гүрэн гү, али дэбисхэр болоно (саашадаа - офшорно компанинууд), мүн дүримтэ (хамтаруулагдаһан) хүрэнгэ

зөөридэнь офшорно компанинуудай сэхэ гү, али сэхэ бэшэ (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалгын хубиин хамта дээрээ 25 хубиһаа дээшэ байһан оросой хуулита нюур (хэрбээ Оросой Холбоото Уласай хууляар ондоо гуримай хараалагдаагүй һаань) болоногүй. Офшорно компанинуудай хабаадалгын хуби тоолон гаргалгада ород гүрэнэй хуули эрхын нюурнуудай хүрэнгэдэ Оросой Холбоото Уласай эмхидхэһэн үнэ хаялсаанда акцинуудын эрьелдэжэ байдаг хуби ниилүүлһэн нээмэл бүлгэмүүдэй (тэрэ тоодо уласхоорондын компаниин нэрэ зэргэтэй) хүрэнгэдэ сэхэ гү, али хажуу талаһаа (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалга, тэрэшэлэн офшорно компанинуудай заагдаһан хуби ниилүүлһэн нээмэл бүлгэмүүдэй хүрэнгэдэ хабаадалгаар бээлүүлһэн ород гүрэнэй ондоо хуули эрхын нюурнуудай хүрэнгэдэ гурбадахи нюурнуудаар хабаадалга хараада абтадаггүй;

- мурьсөөндэ хабаадагшада туйлдаа хүрэнэн үзэл баримталдаг ажал ябуулгада гү, али хүрдөөлгэдэ хабаатай мэдээнүүдтэй эмхинүүдэй ба хубиин нюурнуудай тоолборидо ороногүй;

- мурьсөөндэ хабаадагша ООН-ой Уставай VII бүлэгөөр, ООН-ой Аюулгүйн Зүблэлөөр гү, али ООН-ой Аюулгүйн Зүблэлэй шийдхэбэринүүдээр тусхайтаар байгуулагдаһан зургаануудаар хараалагдаһан түлөөлгөнүүдые бээлүүлгын хэмжээндэ зохёогдоһон алан хүрдүүлдэг эмхинүүдтэй ба хүрдөөгшэдтэй гү, али олониие хүнөөхэ зэбсэг дэлгэрүүлгэтэй холбоотой эмхинүүдэй ба хубиин нюурнуудай тоолборидо ороногүй;

- мурьсөөндэ хабаадагша «Хари гүрэнэй нүлөө доро байһан нюурнуудай ажал ябуулга хинаха тухай» гэхэн 2022.07.17-ой № 255-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор хари гүрэнэй тагнуулшан болоногүй;

- мурьсөөндэ хабаадагша шэнэдхэн эмхидхэлгын (мурьсөөндэ хабаадагша болодог хуулийн эрхэтэ нюурта ондоо хуулийн эрхэтэ нюурые ниилүүлхэ түхэлөөр шэнэдхэн эмхидхэлгэхэ гадна), усадхалгын үйлэнүүдтэ ороногүй, тэрээн тушаа панхарууталгын үйлэ эрхилэгдээгүй, хэһэг газарнуудай ажал ябуулга Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдоһон гуримаар тогтоогдохо ёһогүй, харин мурьсөөндэ хабаадагша - хубиин хэрэг эрхилэгшэ хадаа хубиин хэрэг эрхилэгшын ажал ябуулгаяа тогтоохо ёһогүй;

- мурьсөөндэ хабаадагша тус Гуримай 1.3-дахи пунктда заагдаһан зорилгонуудта Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной бусад шийдхэбэринүүдэй үндэһөөр уласай бюджетһээ мүнгэ абаха ёһогүй.».

1.2.12. 3.3-дахи пунктда «Онһоной шалгалта» гэхэн үгэнүүдые «Шалгалта» гэжэ хэлгэхэ.

1.2.13. 3.5-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3.5. Тус Дүримэй 3.1-дэхи пунктда тодорхойлогдохон эрилтэнүүдтэ мұрысөөндэ хабаадагшын зохилго баталалга, «Сахим бюджет» системэдэ автомат аргаар шалгах техникескэ арга боломжын үгы ушарта заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохилго тухай тэмдэгүүдые мұрысөөндэ хабаадагша сахим түхэлөөр «Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын зохихо экранай түхэлнүүдтэ хүсэлдүүлжэ бэшэхэ аргаар бэлүүлхэ.».

1.2.14. 4.4-дэхи пунктда:

1.2.14.1. Арбан зургаадахи абзацда «(«Хүдөө ажахын хамтарал тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн ёһоор байгуулагдаһан хүдөө ажахын хамтаралнуудһаа гадна)» гэхэн үгэнүүдэй һүүлээр «гү, али хуулийн эрхэтэ нюурай - мұрысөөндэ хабаадагшые эмхидхэн байгуулагшын нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.2.14.2. Арбан юһэдэхи абзац хаһаха.

1.2.14.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын экранай түхэлнүүдтэ, мэдүүлгэдэ хабсарагдаһан баримта бэшэгүүдтэ байһан мэдээнүүдтэ мэдүүлгын бүридэлдэ үгтэһэн мэдээнүүдэй таарахагүй байбал, «Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын экранай түхэлнүүдтэ байһан мэдээнүүд түрүүн харагдаха.».

1.2.15. 4.5-дахи пунктын гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1) Украинын, Донецкын Арадай Уласай, Луганскын Арадай Уласай, Запорожиин можын ба Херсоной можын дэбисхэрнүүд дээрэ гү, али Курскын, Белгородэй ба Брянскын можонуудай дэбисхэрнүүд дээрэ алан һүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгада хабаадагшад болодог мұрысөөндэ хабаадагшад (саашадаа - сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшад), сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшадай гэр бүлэнүүдэй гэшүүд, сэрэгэй тусхай ябуулгада наһа бараһан хабаадагшадай гэр бүлэнүүд Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдохон гуримаар дайшалхы үйлэнүүдэй ветеранай үнэмшэлгын ба (гү, али) сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадаһан тухай үнэмшэлгын, сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүнэй үнэмшэлгын гү, али сэрэгэй тусхай ябуулгада наһа бараһан хабаадагшын гэр бүлын гэшүүнэй үнэмшэлгын үнэлэгдэһэн буулгабаринуудые тушаана;».

1.2.16. 4.8-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«4.8. Мұрысөөндэ хабаадагшад мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдохон болзорто тус Дүримэй 3.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэй зохихо тухай мэдээнүүдтэй дансын сахим буулгабари (саарһан дээрэ, сканераар хубилгах аргаар сахим түхэлдэ оруулаад)

«Сахим бюджет» гэхэн байгуулгада өөрын үүсхэлээр тушааха эрхэтэй.».

1.2.17. 5.1-дэхи пунктда:

1.2.17.1. 3-дахи дотор пунктын нэгэдэхи абзацта «эльгээхэ» гэхэн үгын удаа «Яаманда» гэхэн үгэ нэмэхэ, «3 асуулта» гэхэн үгэнүүдые «5 асуулта» гэжэ хэлгэхэ.

1.2.17.2. Табадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Яаман асуулта абаһан үдэрһөө 2 ажалта үдэрэй туршада тус пунктда заагдаһан харюу соо мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой дүримүүдэй тайлбари тус соносхол соо тогтоогдоһон болзорто, зүгөөр мэдүүлгэ үгэлгын түгэсэһэн үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ, зохихо тайлбари «Сахим бюджет» байгуулгада бүрилдүүлгын аргаар эльгээдэг. Яаманай дурадхаһан мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой дүримүүдэй тайлбари заагдаһан соносхолдо байһан мэдээсэлэй удха хубилгаха ёһогүй.».

1.2.17.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Тус пунктын хоёрдохи абзацай ёһоор «Сахим бюджет» байгуулгада бүрилдүүлэгдэдэг тайлбарида оролго бүхы мұрысөөндэ хабаадагшадта үгтэнэ.».

1.2.18. 5.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5.2. Мэдүүлгэнүүдые заһалгада бусаалга Яаман бээлүүлхэгүй.».

1.2.19. 6.25-дахи пунктын гурбадахи абзацта «мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ байлга» гэхэн үгэнүүдые «мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ баримта тогтоолго» гэжэ хэлгэхэ.

1.2.20. 6.27-дохи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын дүнгүүдээр мэдүүлгэнүүдэй нэгэни-иньше мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эгээл бага ходоро гараха баллаа ехэ гү, али адли балл абаагүй.».

1.2.21. 6.28-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«6.28. Хэрбээ мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын ба сэгнэлгын дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ба иимэ мэдүүлгэдэ мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эгээл бага балл ехэ гү, али адли балл олгогдоһон ушарта болоогүй гэжэ тоологдоһон мұрысөөндэ хабаадагшатай хэлсээн баталагдана.».

1.2.22. 7.3-дахи пунктда:

1.2.22.1. Хоёрдохи абзацта «Харуулалтануудаар (тодорхойлолтонуудаар)» гэхэн үгэнүүдые «Тодорхойлолтонуудаар» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.2. Табадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- Буряад Уласай аяншалгын замуудаар аудиогидуудые,

видеогидуудыг, тэрэ тоодо гар утаһанай хабсаргалтануудыг (сахим зам заагшыг) байгуулга;».

1.2.22.3. Долоодохи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Кемпинг-байрануудыг, кемпстоянкануудыг байгуулха талаар түсэлнүүдыг бэлүүлгэ, удаадахи хэмжээ ябуулгануудта гаршануудай хубида

- ехэ бэшэ барилгын байнга түхээрэлгэнүүдыг (хабсарагдадаг гэрнүүдыг, байрын модульнуудыг (хүнгэн армагай байшангуудыг ба хэб жэшээтэ армагуудыг) худалдан абалга;

- кемпингдэ байлга (хонолго) эмхидхэхын тула хэрэглэгдэдэг кемпингын майханууд;

- ариг сэбэрэй уулзуурнуудай (ниитын ашаглалай газарнуудай) тоног түхээрэлгэ;

- бэсын элүүрэй хизаарлагдамал арга боломжотой нюурнуудай (пандус, үргүүрнүүд, нюдэнэй хараагай ба шэхэнэй талаар бэсын элүүрэй хизаарлагдамал арга боломжотой нюурнуудай оршон) орохо арга хангалга;».

1.2.23. 7.5-дахи пунктда:

1.2.23.1. Хоёрдохи абзацта «хэлсээнүүдэй үндэһөөр» гэхэн үгэнүүдэй удаа һүүлээр «(хэлсээнүүдэй)» гэхэн үгэ нэмэхэ.

1.2.23.2. Гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай - хуулийн эрхэтэ нюурнуудай, мүн Оросой Холбоото Уласай бюджетдэй байгуулгын зохистой бюджетдээ абаһан хари гүрэнэй мүнгэнэй ашаар мүнгэн дэмжэлтэ абагшадтай баталһан хэлсээнүүдэй (гэрээнүүдэй) үндэһөөр мүнгэ абадаг хуулийн эрхэтэ бусад нюурнуудай худалдан абалга хорилто, Оросой Холбоото Уласай мүнгэнэй хуулийн ёһоор үндэр арга зүйтэ хари гүрэнэй тоног түхээрэлгэ, түүхэй эд ба хуби хэрэгсэлнүүдыг худалдан абахада (хангахада) бэлүүлэгдэдэг үйлэнүүдһээ, мүн тус Дүримөөр тодорхойлогдоһон энэ мүнгэ үгэлгын дүнгүүдыг туйлалгатай холбоотой бусад үйлэнүүдһээ гадна;».

1.2.23.3. Зургаадахи абзацта «, Оросой Холбоото Уласай хуулийн ёһоор бусад нэмэлтэ тоосоо» гэхэн үгэнүүдыг хаһаха.

1.3.23. 7.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«7.7. Тус Дүримэй 7.6-дахи пунктда хараалагдаһан үндэһэнүүдээр мұрысөөнэй илагшатай Хэлсээ баталхаяа Яаманай арсаһан, Хэлсээ баталхаяа мұрысөөнэй илагшын арсаһан, мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тодорхойлогдоһон болзорто Хэлсээнэй мұрысөөнэй илагшын гараа табяагүй ушарта Яаман шийдхэбэрийн абтаһан үдэрһөө 5 (ажалай) үдэрэй туршада мұрысөөнэй илагшад гэжэ тоологдоһон бусад

хабаадагшадта эригдэһэн грантын хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээгээр хангагдаагүй ушарта грантын хэмжээ дээшлүүлхэ тухай дурадхал болон тэрэниие үгэлгын дүнгүүдые эльгээдэг. Илагшад гэжэ тоологдоһон мүрысөөндэ хабаадагшадай грантын хэмжээ ехэ болгохо тухай дурадхалһаа ба тэрэниие үгэлгын дүнгүүдһээ арсаһан ушарта Яаман бууһан сэгнэлтын гуримаар удаадахи ээлжээнэй мэдүүлгэтэй мүрысөөндэ хабаадагшатай хэлсээ батална.».

1.2.25. 7.8-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

««7.8. Яаманда байгша һангай жэлэй хэмжээндэ грантнуудые үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хубаариин дээшлэһэн, мүрысөөндэ илагшын нэмэлтэ хэлсээ баталалгаһаа арсаһан, грант абагшатай Хэлсээнэй таһалагдаһан ба мүрысөө гаталһан ба грантнуудые үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хубаариин дутаһан шалтагаанаар мүрысөөндэ илагшад гэжэ тоологдоогүй мүрысөөндэ хабаадагшадай байбал, мүрысөө дахин үнгэргэнгүй, урид олгогдоһон рейтингын дугаар хараада абан грант хубаагдана. Мүрысөө гараһан ба бюджетэй уялгануудай хубаариин дутаһан шалтагаанаар мүрысөөнэй илагшад гэжэ тоологдоогүй мүрысөөндэ хабаадагшадай үгы ушарта Яаманай шийдхэбэрээр 5 (ажалай) үдэрэй туршада мүрысөөндэ хабаадагшадта грантын хэмжээ ба грант үгэлгын дүнгэй тоо тэмдэг дээшлүүлхэ тухай дурадхал эльгээгдэнэг. Хэлсээ баталалга тус Дүримэй 7.4 пунктын ёһоор бөөлүүлэгдэнэ.».

1.2.26. 7.19-дэхи пунктда «харуулалтануудай» гэжэ үгэ хаһаха.

1.2.27. 7.23-дахи пунктын дүрбэдэхи абзацта «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.2.28. 8.1-дэхи пунктда «, грант үгэлгэ тухай хэлсээндэ тогтоогдоһон нэмэлтэ тоосоо (хэрэгтэй һаань)» гэхэн үгэнүүдые хаһаха.

1.2.29. 8.12-дохи пунктда «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.2.30. 8.17-дохи пунктда зохистой тоонуудта ба падежүүдтэ «харуулалта» гэхэн үгэнүүдые зохистой тоонуудта ба падежүүдтэ «удха» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.2.31. 1-дэхи хабсаргалтын 12-дохи пунктда «Комиссиин гэшүүнэй үзүүлэһэн түсэлэй сэгнэлтэ» гэхэн үгэнүүдые «Түсэлэй үргэлжэ байлга, шанар, аяншалга хүгжөөлгэдэ шухаг ба сэнтэй байлгын хэмжээн» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.2.32. 2-дохи хабсаргалтын 5-дахи пунктда «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.2.33. 4-дэхи хабсаргалтада:

1.2.33.1. 2-дохи пунктда:

1.2.33.1.1. Нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2. Хуулийн эрхэтэ нюурнуудта (гүрэнэй (нютагай засагай) эмхи

зургаанууд болодог аралжаанай бэшэ эмхинүүднээ гадна) (саашадаа - эмхинүүд) ба хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ аяншалгын тоног түхээрэлгэ (унаа тээбэри болон тэрэнэй зүйлнүүд болодоггүй) худалдан абалгада, тэрэ тоодо аяншалгын объектнүүдэй, аяншалагшадта харуулха объектнүүдэй ашаглалга хангаха зорилгоор, аяншалгын мэдээсэлэй түбүүдтэ тоног түхээрэлгэ, аяншалгын оператор хүлһөөр үгэлгын гү, али байрлуулха газарнуудые, тэрэ тоодо байрлуулха газарай дэргэдэхи хүүгэдэй холбоо ажахынуудые худалдан абалгада грантын хэмжээн хэмжээ ябуулгануудай түсэбэй үнэ сэнгэй ба грант абагшын суг һомололгын хэмжээнэй илгаа гэжэ тодорхойлогдоно, зүгөөр 1000000,00 түхэригһөө бага бэшэ ба 3000000,00 түхэригһөө ехэ бэшэ.».

1.2.33.1.2. Табадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«СОi - аяншалгын тоног түхээрэлгэ (унаа тээбэри болон тэрэнэй зүйлнүүд болодоггүй), тэрэ тоодо аяншалгын объектнүүдые, аяншалагшадта харуулха объектнүүдые ашаглалга хангаха зорилгоор хэрэглэгдэдэг тоног түхээрэлгэ худалдан абалгада, аяншалгын мэдээсэлэй түбүүдтэ, аяншалгын оператор хүлһөөр үгэлгын газарнуудта гү, али байрлуулгын газарта тоног түхээрэлгэ, тэрэ тоодо мұрысөөндэ i-дэхи хабаадагшын тушааһан байрлуулгын газарта хүүгэдэй холбоо ажахынуудые худалдан абалгада хэмжээ ябуулгануудай түсэбэй үнэ сэн;».

1.2.33.1.3. Зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«СОi - аяншалгын тоног түхээрэлгэ (унаа тээбэрийн хэрэгсэл ба тэрэнэй зүйлнүүд болодоггүй), тэрэ тоодо мұрысөөндэ i-дэхи хабаадагшын тушааһан аяншалгын оршон хангалгын байгуулгын объектнүүдые ба харалгануудые, аяншалгын мэдээсэлэй түбүүдые, хүлһөөр үгэлгын пунктнуудые, хүүгэдэй ба тамирай комплекснуудые түхээрэлгэ ашаглалгы хангаха зорилгоор хэрэглэгдэдэг тоног түхээрэлгэ худалдан абаха хэмжээ ябуулгануудта мұнгэ суг һомололго, зүгөөр эригдэһэн грантын хэмжээнэй 30 хубиһаа бага бэшэ.».

1.2.33.2. 3-дахи пунктн нэгэдэхи, табадахи ба зургаадахи абзацуудта «аудиогидуудай» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, тэрэ тоодо гар утаһанай хабсаргалтануудай» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.2.33.3. 5-дахи пунктн нэгэдэхи, табадахи ба зургаадахи абзацуудта «кемпинг-байрлуулгын объектнүүдые, кемпстоянкануудые байгуулга («Оросой Холбоото Уласай үндэһэн хэб. Аяншалгын туһа хангамжанууд. Кемпингнүүд. Юрэнхы эрилтэнүүд» Р 58187-2018 ГОСТ-ын ёһоор), мүн кемпингын майхануудые болон ажаһуудал (хонолго) эмхидхэлгэдэ хэрэглэгдэдэг, тэрэ тоодо байрын болон амаралгын газарнуудые түхээрэлгэ, санитарна уулзуурнуудай (ниитэ хэрэглэлэй газарнуудай) түхээрэлгэ, бэеын элүүрэй хизаарлагдаһан арга боломжотой

нюурнуудай оролго хангалга, хараагай мэдээсэлэй болон навигациин гурим байгуулга» гэхэн үгэнүүдые «кемпинг табилгын газарнуудые, кемпстоянкануудые байгуулга болон худалдан абалга, тодхоолго, мүн байнга ехэ бэшэ түхээрэлгэнүүдые (мобильна гэрнүүдые), байрын модульнуудые (хүнгэн армаг байшангуудые ба хэб жэшээтэ армагуудые), кемпингдэ байлга (хонолго) эмхидхэхын тула хэрэглэгдэдэг кемпингын майхануудые, ариг сэбэрэй уулзуурнуудай (ниитын ашаглалай газарнуудай) тоног түхээрэлгэнүүдые худалдан абалга, бэеын элүүрэй хизаарлалгатай арга боломжотой нюурнуудта (пандус, үргүүрнүүд, нюдэнэй хараагай ба шэхэнэй талаар бэеын элүүрэй хизаартай арга боломжотой нюурнуудай оршондо) оролго хангалга» гэжэ үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3. 2-дохи хабсаргалтада:

1.3.1. 1.1-дэхи пунктын 1-дэхи дотор пунктда «Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ бүридхэлдэ абтаһан ба ажал ябуулдаг» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулдаг ба Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ татабариин зургаануудта бүридхэлдэ абтаһан» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3.2. 1.2-дохи пунктда «Мүнгэн дэмжэлтэнүүдые абагшадые, тэрэ тоодо хуулийн эрхэтэ нюурнуудта, хубийн үйлэдбэринүүдтэ, мүн хубийн нюурнуудта – эд, ажал, туһа хангамжа үйлэдбэрилэгшэдтэ Оросой Холбоото Уласай бюджетдэй байгуулгын бюджетүүдһээ үгтэдэг мүнгэн дэмжэлтын түхэлэй грантнуудые шэлэн абалгын засагай газар баталха тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай 2023.10.25-ай № 1781 тогтоолоор» гэхэн үгэнүүдые хаһаха, «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программын» гэжэ хэлгэхэ».

1.3.3. 1.3-дахи пунктда Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Буряад Уласай аяншалгын оршон хангалгын байгуулга хүгжөөлгэ» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай Засагай газарай 2018.09.25-ай № 524 тогтоолоор баталагдаһан «Буряад Уласта дотоодын ба гадаадаһаа аяншалга хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай гүрэнэй программын «Номерой жаса, оршон хангалгын байгуулга болон татаха шэнэ газарнуудые байгуулалга» (Буряад Улас)» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3.4. 1.11-дэхи пунктда:

1.3.4.1. 1.1-дэхи дотор пунктын арбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мұрысөөн болоогүй гэжэ тоололго болон грант абагшатай мұрысөөнэй дүнгүүдээр грант үгэхэ тухай хэлсээ баталалга.».

1.3.4.2. 1.11.2-дохи дотор пунктнуудта иимэ удхатай абзацуудые нэмэхэ:

«Хари гүрэнэй нүлөө доро байһан нюурнуудай ажал ябуулга хинаха тухай» гэхэн 2022.07.14-эй № 255-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор хари гүрэнэй тагнуулшад гэжэ тоологдоһон нюурнуудай мұрысөөнэй комиссийн ажал ябуулгада хабаадалга хоригдоно.

Яаманай түлөөлэгшэд, комиссийн гэшүүд, шэнжэн сэгнэгшэд (шэнжэн сэгнэлгын эмхинүүд) мұрысөөндэ хабаадагшадтай холбоотой шэнжэнүүдэй байгаа хаа, иимэ хабаадагшадай үгэхэн мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэ ба (гү, али) сэгнэлгэдэ табигдахагүй болон (гү, али) тэдэниие хаража үзэлгэхөө болюулагдаха.».

1.3.4.3. 1.11.4-дэхи дотор пунктын гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мұрысөөндэ хабаадагшын мэдүүлгэ мұрысөөндэ оруулха тухай гү, али мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын (оньһоной шалгалтын) дүнгүүдэй үндэһөөр мұрысөөндэ хабаадалгаһаа мэдүүлгэ буруушааха тухай шийдхэбэри абалга. Мұрысөөнэй комиссийн шийдхэбэри мұрысөөндэ хабаадагшадай мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын тогтоом-жоор албан түхэлдэ оруулагдадаг, тэрэнь комиссийн түрүүлэгшын шангадхаһан мэргэжэлтэ сахим гар табилгаар, мүн «Сахим бюджет» байгуулгада мұрысөөнэй комиссийн бүхы гэшүүдээр гар табигдадаг болон гар табигдаһан үдэрэй удаадахи 1 ажалта үдэрһөө орой бэшэ ниитэ нэгэн порталда табигдадаг;».

1.3.4.4. Хорин дүрбэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Комиссийн түрүүлэгшын шангадхаһан мэргэжэлтэ сахим гар табиһан, мүн «Сахим бюджет» гэхэн байгуулгада мұрысөөнэй комиссийн бүхы гэшүүдэй гар табиһан мұрысөөнэй дүнгүүдые таталгын протоколоор мұрысөөнэй дүнгүүд хүсэндөө оруулагдана болон гар табигдаһан үдэрэй удаадахи 1 ажалта үдэрһөө хойшо бэшэ ниитэ нэгэн порталда табигдана.».

1.3.5. 2.1-дэхи пунктда:

1.3.5.1. 2-дохи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2) мұрысөө үнгэргэлгын болзорнууд, мэдүүлгэнүүдые ба дансануудые тушаан абалгын эхилһэн ба түгэсэхэн үдэр, тийхэдээ мэдүүлгэнүүдые тушаан абалгын түгэсэхэн үдэр мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой табигдаһан үдэрэй удаадахи 30-дахи календарна үдэрһөө урид байха ёһогүй;».

1.3.5.2. 4-дэхи дотор пунктда «грантын,» гэхэн үгэнүүдэй удаа «мүн тэрэнэй тодорхойлолтоннуудай,» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.3.5.3. 13-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«13) гүйсэд загалгада мэдүүлгэнүүдые бусааха арга боломжын үгы байлга;».

1.3.5.4. 15-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«15) сэгнэлтын шалгуурнуудые, сэгнэлтын шалгуурнуудай харуулалтануудые ба ниитэ сэгнэлтэдэ тэдэнэй шэгнүүрэй удха оруулхан мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын гурим, иимэ мэдээсэл гэршэлхэн мэдээнүүд, дансанууд ба баримта бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын болзорнууд, мүн мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгэдэ комиссиин хабаадалга тухай мэдээсэл;».

1.3.5.5. 16-дахи дотор пунктда «мүрысөөнэй дүнгүүдээр» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, тэрэ тоодо мүрысөөнэй илагшада (илагшадта) үгтэдэг грантын тон ехэ, тон бага хэмжээ оруулжа болохо» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;».

1.3.5.6. Удаадахи удхатай 21-дэхи, 22-дохи дотор пунктнуудые нэмэхэ:

«21) грант абагшадай бүлэгүүд ба сэгнэлтын шалгуурнууд, сэгнэлтын шалгуурнуудай харуулалтанууд;

22) мүрысөө болоогүй гэжэ тоолохо ушарнууд, мүн мүрысөөндэ ориганса хабаадагшатай хэлсээ баталха арга боломжо.».

1.3.6. 2.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2.2. Мэдүүлгэнүүд ба дансанууд мүрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо заагдаһан мэдүүлгэнүүдые ба дансануудые абажа эхилхэн үдэрһөө литын 25 үдэрэй туршада абтаха.».

1.3.7. 2.3-дахи пунктн нэгэдэхи абзацта «мүрысөөндэ хабаадагшадай» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Яамантай» гэхэн үгэ нэмэхэ.

1.3.8. 2.4-дэхи пунктн гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мүрысөө болюулха тухай соносхолые Яаман сахим түхэлөөр «Сахим бюджет» байгуулгын веб-интерфейсын зохихо дэлгэсэй түхэлнүүдые хүсэлдүүлжэ бэшэхэ аргаар бүридхэдэг, Яаманай хүтэлбэрилэгшын (тэрэнэй бүрин этигэмжэтэ нюурай) шангадхаһан мэргэжэлтэ сахим гар табилгаар гэршэлэгдэхэ, гар табигдаһан үдэр ниитэ нэгэн порталда табигдаха болон мүрысөө болюулха шалтагаанууд тухай мэдээсэлтэй байха.».

1.3.9. 2.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«2.7. Тус Дүримэй 2.4-дэхи пунктн ёһоор мүрысөө үнгэргэлгы болюулха болзорой дүүрэхэнэй удаа ба мүрысөөнэй илагшатай (илагшадтай) хэлсээ баталхаһаа урид Яаман зохихо мүнгэн һангай жэлдэ

мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хизаартай хэмжээнүүдые болюулха гү, али Оросой Холбоото Уласай Эрхэтэнэй кодексын 401-дэхи статьягай 3-дахи пунктын ёһоор дабашагүй хүсэнэй эрхэ байдалай тохёолдохо ушарнуудта мұрысөө болюулха аргатай.».

1.3.10. 3.1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3.1. Мұрысөөндэ хабаадагшад мэдүүлгэ хаража үзэхэ ба хэлсээ баталха үдэртэ удаадахи эрилтэнүүдтэ зохихо ёһотой:

- мұрысөөндэ хабаадагшада татабариин ниитэ нэгэн тоосооной дансада Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдтэ татабаринуудые, албан түлбэринүүдые ба даадхалай хубита түлбэринүүдые түлэхэ талаар үри үгы байха гү, али Оросой Холбоото Уласай Татабариин кодексын 47-дохи статьягай 3-дахи пунктаар тодорхойлогдоһон хэмжээнһээ дээшэ бэшэ байха ёһотой;

- мұрысөөндэ хабаадагша Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулга бээлүүлхэ болон Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ татабариин зургаануудта бүридхэлдэ орохо ёһотой, тиихэ зуураа хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэд тэрэ тоодо ажаһуудаг газараараа Буряад Уласта бүридхэлдэ абтаһан болон Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажал ябуулга бээлүүлхэ ёһотой;

- мұрысөөндэ хабаадагшын эдэй засагай ажал ябуулгын гол гү, али нэмэлтэ янза Эдэй засагай ажал ябуулгын янзануудай бүхэроссийн ангилагшын ОК 029-2014 (КДЕС Ред. 2) 55, 79, 86.90.4 томьёото тэмдэгтэ таарана;

- мұрысөөндэ хабаадагшада тэрэ тоодо бусад хуули ёһоной шийдхэбэринүүдэй ёһоор үгтэһэн мүнгэн дэмжэлтэнүүдые, бюджетэй хүрэнгэжүүлгэнүүдые уласай бюджеттэ бусааха талаар болзорһоо хэтэрһэн үри болон Буряад Уласай урда болзорһоо хэтэрһэн бусад үри үгы;

- мұрысөөндэ хабаадагша хари гүрэнэй хуулита нюур бэшэ, тэрэ тоодо бүридхэлдэ абтаһан газарынь Оросой Холбоото Уласта забһарай (офшорно) эзэмдэлгын ашада хэрэглэгдэдэг Оросой Холбоото Уласай Мүнгэн һангай яаманай баталһан гүрэнүүдэй ба дэбисхэрнүүдэй нэрэ тоолборидо оруулагдаһан гүрэн гү, али дэбисхэр болоно (саашадаа - офшорно компанинууд), мүн дүримтэ (хамтаруулагдаһан) хүрэнгэ зөөридэнь офшорно компанинуудай сэхэ гү, али сэхэ бэшэ (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалгын хубиин хамта дээрээ 25 хубиһаа дээшэ байһан оросой хуулита нюур (хэрбээ Оросой Холбоото Уласай хууляар ондоо гуримай хараалагдаагүй һаань) болоногүй. Офшорно компанинуудай хабаадалгын хуби тоолон гаргалгада ород гүрэнэй хуули эрхын нюурнуудай хүрэнгэдэ Оросой Холбоото Уласай эмхидхэһэн үнэ хаялсаанда акцинуудынь эрьелдэжэ байдаг хуби ниилүүлһэн нээмэл

бүлгэмүүдэй (тэрэ тоодо уласхоорондын компаниин нэрэ зэргэтэй) хүрэнгэдэ сэхэ гү, али хажуу талаһаа (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалга, тэрэшэлэн офшорно компанинуудай заагдаһан хуби ниилүүлһэн нээмэл бүлгэмүүдэй хүрэнгэдэ хабаадалгаар бээлүүлһэн ород гүрэнэй ондоо хуули эрхын нюурнуудай хүрэнгэдэ гурбадахи нюурнуудаар хабаадалга хараада абтадаггүй;

- мұрысөөндэ хабаадагшада туйлдаа хүрэнэн үзэл баримталдаг ажал ябуулгада гү, али хүрдөөлгэдэ хабаатай мэдээнүүдтэй эмхинүүдэй ба хубиин нюурнуудай тоолборидо ороногүй;

- мұрысөөндэ хабаадагша ООН-ой Уставай VII бүлэгөөр, ООН-ой Аюулгүйн Зүблэлөөр гү, али ООН-ой Аюулгүйн Зүблэлэй шийдхэбэринүүдээр тусхайтаар байгуулагдаһан зургаануудаар хараалагдаһан түлөөлгэнүүдые бээлүүлгын хэмжээндэ зохёогдоһон алан хүрдүүлдэг эмхинүүдтэй ба хүрдөөгшэдтэй гү, али олониёе хүнөөхэ зэбсэг дэлгэрүүлгэтэй холбоотой эмхинүүдэй ба хубиин нюурнуудай тоолборидо ороногүй;

- мұрысөөндэ хабаадагша «Хари гүрэнэй нүлөө доро байһан нюурнуудай ажал ябуулга хинаха тухай» гэхэн 2022.07.17-ой № 255-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор хари гүрэнэй тагнуулшан болоногүй;

- мұрысөөндэ хабаадагша шэнэдхэн эмхидхэлгын (мұрысөөндэ хабаадагша болодог хуулийн эрхэтэ нюурта ондоо хуулийн эрхэтэ нюурыёе ниилүүлхэ түхэлөөр шэнэдхэн эмхидхэлгэхэ гадна), усадхалгын үйлэнүүдтэ ороногүй, тэрээн тушаа панхарууталгын үйлэ эрхилэгдээгүй, хэхэг газарнуудай ажал ябуулга Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдоһон гуримаар тогтоогдохо ёһогүй, харин мұрысөөндэ хабаадагша - хубиин хэрэг эрхилэгшэ хадаа хубиин хэрэг эрхилэгшын ажал ябуулгаяа тогтоохо ёһогүй;

- мұрысөөндэ хабаадагша тус Гуримай 1.3-дахи пунктда заагдаһан зорилгонуудта Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной бусад шийдхэбэринүүдэй үндэхөөр уласай бюджетһээ мұнгэ абаха ёһогүй.».

1.3.11. 3.3-дахи пунктда «Онёһоной шалгалта» гэхэн үгэнүүдые «Шалгалта» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.3.12. 3.5-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«3.5. Тус Дүримэй 3.1-дэхі пунктда тодорхойлогдоһон эрилтэнүүдтэ мұрысөөндэ хабаадагшын зохилго баталалга, «Сахим бюджет» системэдэ автомат аргаар шалгаха техникескэ арга боломжын үгы ушарта заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохилго тухай тэмдэгүүдые мұрысөөндэ хабаадагша сахим түхэлөөр «Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын зохихо экранай түхэлнүүдтэ хүсэлдүүлжэ бэшэхэ аргаар бээлүүлхэ.».

1.3.13. 4.4-дэхи пунктда:

1.3.13.1. Арбан зургаадахи абзацда «(«Хүдөө ажахын хамтарал тухай» гэхэн Холбоото уласай хуулийн ёһоор байгуулагдаһан хүдөө ажахын хамтаралнуудһаа гадна)» гэхэн үгэнүүдэй һүүлээр «гү, али хуулийн эрхэтэ нюурай - мұрысөөндэ хабаадагшые эмхидхэн байгуулагшын нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.3.13.2. Арбан юһэдэхи абзац хаһаха.

1.3.13.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын экранай түхэлнүүдтэ, мэдүүлгэдэ хабсарагдаһан баримта бэшэгүүдтэ байһан мэдээнүүдтэ мэдүүлгын бүридэлдэ үгтэһэн мэдээнүүдэй таарахагүй байбал, «Сахим бюджет» системын веб-интерфейсын экранай түхэлнүүдтэ байһан мэдээнүүд түрүүн харагдаха.».

1.3.14. 4.5-дахи пунктын гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1) Украинын, Донецкын Арадай Уласай, Луганскын Арадай Уласай, Запорожиин можын ба Херсоной можын дэбисхэрнүүд дээрэ гү, али Курскын, Белгородэй ба Брянскын можонуудай дэбисхэрнүүд дээрэ алан хүрдөөлгэдэ эсэргүүсэлгын ябуулгада хабаадагшад болодог мұрысөөндэ хабаадагшад (саашадаа - сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшад), сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшадай гэр бүлэнүүдэй гэшүүд, сэрэгэй тусхай ябуулгада наһа бараһан хабаадагшадай гэр бүлэнүүд Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдоһон гуримаар дайшалхы үйлэнүүдэй ветеранай үнэмшэлгын ба (гү, али) сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадаһан тухай үнэмшэлгын, сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүнэй үнэмшэлгын гү, али сэрэгэй тусхай ябуулгада наһа бараһан хабаадагшын гэр бүлын гэшүүнэй үнэмшэлгын үнэлэгдэһэн буулгабаринуудые тушаана;».

1.3.15. 4.8-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«4.8. Мұрысөөндэ хабаадагшад мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносколдо тогтоогдоһон болзорто тус Дүримэй 3.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэй зохихо тухай мэдээнүүдтэй дансын сахим буулгабари (саарһан дээрэ, сканераар хубилгаха аргаар сахим түхэлдэ оруулаад) «Сахим бюджет» гэхэн байгуулгада өөрын үүсхэлээр тушааха эрхэтэй.».

1.3.16. 5-дахи пунктын 1-дэхи абзацда:

1.3.16.1. 3-дахи дотор пунктын нэгэдэхи абзацта «эльгээхэ» гэхэн үгын удаа «Яаманда» гэхэн үгэ нэмэхэ, «3 асуулта» гэхэн үгэнүүдые «5 асуулта» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.3.16.2. Табадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Яаман асуулта абаһан үдэрһөө 2 ажалта үдэрэй туршада тус пунктда

заагдахан харюу соо мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой дүримүүдэй тайлбари тус соносхол соо тогтоогдоһон болзорто, зүгөөр мэдүүлгэ үгэлгын түгэсэһэн үдэр болотор ажалай нэгэ үдэрһөө орой бэшэ, зохихо тайлбари «Сахим бюджет» байгуулгада бүрилдүүлгын аргаар эльгээдэг. Яаманай дурадхаһан мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолой дүримүүдэй тайлбари заагдаһан соносхолдо байһан мэдээсэлэй удха хубилгаха ёһогүй.».

1.3.16.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Тус пункттын хоёрдохи абзацай ёһоор «Сахим бюджет» байгуулгада бүрилдүүлэгдэдэг тайлбариде оролго бүхы мұрысөөндэ хабаадагшадта үгтэнэ.».

1.3.17. 5.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5.2. Мэдүүлгэнүүдые заһалгада бусаалга Яаман бээлүүлхэгүй.».

1.3.18. 6.25-дахи пункттын гурбадахи абзацта «мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ байлга» гэхэн үгэнүүдые «мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ баримта тогтоолго» гэжэ һэлгэхэ.

1.3.19. 6.27-дохи пунктда удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- мэдүүлгэнүүдые сэгнэлгын дүнгүүдээр мэдүүлгэнүүдэй нэгэнииньше мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эгээл бага ходооро гараха баллһаа ехэ гү, али адли балл абаагүй.».

1.3.20. 6.28-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«6.28. Хэрбээ мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгын ба сэгнэлгын дүнгүүдээр ори ганса мэдүүлгын мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохистой гэжэ тоологдоһон ба иимэ мэдүүлгэдэ мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тогтоогдоһон эгээл бага балл ехэ гү, али адли балл олгогдоһон ушарта болоогүй гэжэ тоологдоһон мұрысөөндэ хабаадагшатай хэлсээн баталагдана.».

1.3.21. 7.3-дахи пункттын хоёрдохи абзацта «Харуулалтануудаар (тодорхойлолгонуудаар)» гэхэн үгэнүүдые «Тодорхойлолгонуудаар» гэжэ һэлгэхэ.

1.3.22. 7.5-дахи пунктда:

1.3.22.1. Хоёрдохи абзацта «хэлсээнүүдэй үндэһөөр» гэхэн үгэнүүдэй удаа һүүлээр «(хэлсээнүүдэй)» гэхэн үгэ нэмэхэ.

1.3.22.2. Гурбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- мүнгэн дэмжэлтэ абагшадай - хуулийн эрхэтэ нюурнуудай, мүн Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын зохистой бюджетһээ абаһан хари гүрэнэй мүнгэнэй ашаар мүнгэн дэмжэлтэ абагшадтай баталһан хэлсээнүүдэй (гэрээнүүдэй) үндэһөөр мүнгэ абадаг хуулийн эрхэтэ бусад нюурнуудай худалдан абалга хорилто, Оросой Холбоото Уласай мүнгэнэй хуулийн ёһоор үндэр арга зүйтэ хари гүрэнэй тоног

түхээрэлгэ, түүхэй эд ба хуби хэрэгсэлнүүдые худалдан абахада (хангахада) бэелүүлэгдэдэг үйлэнүүдхээ, мүн тус Дүримөөр тодорхойлогдоһон энэ мүнгэ үгэлгын дүнгүүдые туйлалгатай холбоотой бусад үйлэнүүдхээ гадна;».

1.3.22.3. Зургаадахи абзацта «, Оросой Холбоото Уласай хуулийн ёһоор бусад нэмэлтэ тоосоо» гэхэн үгэнүүдые хаһаха.

1.3.23. 7.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«7.7. Тус Дүримэй 7.6-дахи пунктда хараалагдаһан үндэһэнүүдээр мұрысөөнэй илагшатай Хэлсээ баталхаяа Яаманай арсаһан, Хэлсээ баталхаяа мұрысөөнэй илагшын арсаһан, мұрысөө үнгэргэхэ тухай соносхолдо тодорхойлогдоһон болзорто Хэлсээнэй мұрысөөнэй илагшын гараа табяагүй ушарта Яаман шийдхэбэрийн абтаһан үдэрһөө 5 (ажалай) үдэрэй туршада мұрысөөнэй илагшад гэжэ тоологдоһон бусад хабаадагшадта эригдэһэн грантын хэмжээнэй талаар мэдүүлгэнүүдэйн дүүрэн хэмжээгээр хангагдаагүй ушарта грантын хэмжээ дээшэлүүлхэ тухай дурадхал болон тэрэниие үгэлгын дүнгүүдые эльгээдэг. Илагшад гэжэ тоологдоһон мұрысөөндэ хабаадагшадай грантын хэмжээ ехэ болгохо тухай дурадхалһаа ба тэрэниие үгэлгын дүнгүүдхээ арсаһан ушарта Яаман бууһан сэгнэлтын гуримаар удаадахи ээлжээнэй мэдүүлгэтэй мұрысөөндэ хабаадагшатай хэлсээ батална.».

1.3.24. 7.8-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

««7.8. Яаманда байгша һангай жэлэй хэмжээндэ грантнуудые үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хубаариин дээшэлһэн, мұрысөөндэ илагшын нэмэлтэ хэлсээ баталалгаһаа арсаһан, грант абагшатай Хэлсээнэй таһалагдаһан ба мұрысөө гаталһан ба грантнуудые үгэлгэдэ бюджетэй уялгануудай хубаариин дутаһан шалтагаанаар мұрысөөндэ илагшад гэжэ тоологдоогүй мұрысөөндэ хабаадагшадай байбал, мұрысөө дахин үнгэргэнгүй, урид олгогдоһон рейтингын дугаар хараада абан грант хубаагдана. Мұрысөө гараһан ба бюджетэй уялгануудай хубаариин дутаһан шалтагаанаар мұрысөөнэй илагшад гэжэ тоологдоогүй мұрысөөндэ хабаадагшадай үгы ушарта Яаманай шийдхэбэреэр табан (ажалай) үдэрэй туршада мұрысөөндэ хабаадагшадта грантын хэмжээ ба грант үгэлгын дүнгэй тоо тэмдэг дээшэлүүлхэ тухай дурадхал эльгээгдэнэ. Хэлсээ баталалга тус Дүримэй 7.4-дэхи пунктын ёһоор бэелүүлэгдэнэ.».

1.3.25. 7.19-дэхи пунктда «харуулалтануудай» гэжэ үгэ хаһаха.

1.3.26. 7.23-дахи пунктын дүрбэдэхи абзацта «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.3.27. 8.1-дэхи пунктда «, грант үгэлгэ тухай хэлсээндэ тогтоогдоһон нэмэлтэ тоосоо (хэрэгтэй һаань)» гэхэн үгэнүүдые хаһаха.

1.3.28. 8.12-дохи пунктда «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.3.29. 8.17-дохи пунктда зохистой тоонуудта ба падежүүдтэ «харуулалта» гэхэн үгэнүүдые зохистой тоонуудта ба падежүүдтэ «удха» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.3.30. 1-дэхи хабсаргалтын 12-дохи пунктда «Комиссиин гэшүүнэй үзүүлһэн түсэлэй сэгнэлтэ» гэхэн үгэнүүдые «Түсэлэй үргэлжэ байлга, шанар, аяншалга хүгжөөлгэдэ шухаг ба сэнтэй байлгын хэмжээн» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

1.3.31. 2-дохи хабсаргалтын 5-дахи пунктда «харуулалтануудай» гэхэн үгэ хаһаха.

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

В. Мухин